

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . „ 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . „ 2.—
 V spravi prejemov mesečno . . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . „ 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . „ 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . „ 15 „
 za trikrat . . . „ 13 „
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 20 vin.
Poslano:
 enostolpna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Naš kaznovalni pohod proti Srbiji.

Dunaj, 22. avgusta. (Kor. urad.) Ker je Rusija posegla v boj med Avstro-Ogrsko in Srbijo, smo bili prisiljeni zbrati vso našo moč za glavni boj na severozhodu. S tem je vojna proti Srbiji, ki jo je javnost smatrala za kaznovalno ekspedicijo, samoposobi postala postranska akcija, ki se glavne odločitve komaj dotika. Kljub temu so splošni položaj in poročila o sovražniku govorila za ofenzivno akcijo, ki je pa bila z ozirom na zgoraj navedeno mišljena le kot kratek suneč na sovražno ozemlje, in je bilo treba potem, ko je suneč vspel, zavzeti zopet stališče čakanja, da se o priliki zopet stegne roka k udarcu. Ta kratki ofenzivni suneč se je tudi izvršil v času med 13. in 18. avgustom z delom na jugu uporabljenih moči, in sicer z izredno hrabrostjo in bravuro. To je skoro vso srbsko armado potegnili na to točko; napad, ki ga je izvršila z veliko številno premočjo, se je po težkih sovražnikovih izgubah razbil na junaštvo naših čet. Da so deloma tudi te pretrpele dokajšnje žrtve, je z ozirom na številno mnogo močnejšega in za svoj obstanek borečega se sovražnika povsem umevno. Ko so potem naše čete, ki so prodrle dalje na srbsko ozemlje, 19. avgusta zvečer, ko so izpolnile svojo nalogo, dobile povelje, da se vrnejo nazaj na prvotne postojanke ob Drini in Savi, so pustile na bojišču popolnoma onemoglega in izčrpanega sovražnika. Naše čete imajo zasedene višine na srbskem ozemlju in prostor Šabac. V južni Srbiji napredujejo avstro-ogrške čete, ki so vdrla tje kaj iz Bosne, med vednimi boji nenetrigoma v smeri proti Valjevu. Popolnoma mirno lahko pričakujemo nadaljnjih dogodkov, katerih potek bo opravičil zaupanje, katerega so se naše vrle čete, ki se bore v naitežavnejših razmerah in imajo nalogo, ki bi se lajku zdelo nevhvaležna, v dneh od 13. do 19. avgusta izkazale zopet popolnoma vredne.

30 SRBSKIH BATALJONOV PORAZENIH.

Dunaj, 22. avgusta. (Koresp. urad.) Na južnovzhodnem bojišču, vzhodno od Višegrada - Rudo, je bilo po trdem boju na celoti porazenih krog 30 srbskih bataljonov s številno gorsko, poljsko in težko artiljerijo. (Višegrad leži v Bosni v bližini srbskega Vardišta blizu Drine).

LISTEK.

Kaj pripoveduje v boju s Srbi ranjeni slovenski častnik.

Ljubljana, 22. avgusta 1914.

Gospod Pavel Cvenkel, znane ugledne rodbine Cvenkel na Gorenjskem, je bil kot rezervni poročnik ranjen v vojski s Srbi. Služi v 79. hrvaškem Jelačičevem polku. Našemu uredniku, ki ga je obiskal, je o svojih doživljajih povedal tole:

Pri gori . . . so se začeli 12. t. m. boji s Srbi. Predvsem smo imeli krvav posel s srbskimi komitaji; to so prave divje, nečloveške drhali, pred katerih krutostjo bi se celo Hunci zgržali. Komitaji so civilno oblečeni, oboroženi s starimi ruskimi puškami, ki streljajo svinčene kroglice, nekoliko debelejšje kot palec; nekako take so, kakršne so izstreljivale naše stare Werndllove puške. Pojavljajo se na kakem mestu v majem ali večjem številu, da na ta način vznemirjajo in ustavljajo napredovanje naše vojske. Na odprtem vojnem polju se ne upajo stopiti pred svojega sovražnika, marveč se umikajo pred našo vojsko v visoke gore, kjer imajo zgrajene že od smrti našega prestolonaslednika in rajne vojvodinje Hohenbergove dobro utrjene utrdbe, ki so zgrajene celo iz betona.

BOJ Z DNE 18. AVGUSTA.

Budimpešta, 22. avgusta. (Kor. ur.) »Magyar Ország« opisuje boj z dne 18. avgusta po poročilu ranjenega majorja Maiselna, ki je ta dan na čelu bosnanskega infanterijskega bataljona vodil napad z bajoneti in bil za ta čin povišan v podpolkovnika. Podpolkovnik Maisel zlasti naglašja hrabrost Bosancev, ki se niso ustrašili smrti ter so kakor vihar prodirali v srbske bojne vrste in tako srbske polke omajali. Kljub šrapnelom, ki so kakor toča padali proti našim, se bataljon ni ustavil marveč je drvel naprej. Zdelo se je, da so vražna toča junaški pogum naših in njih zaničevanje smrti še le dviga. Podpolkovnik Maisel ne more tudi prehvaliti ovacij, s katerimi je občinstvo v Novem Sadu sprejelo bolniški vlak z ranjenci na vožnji proti severu. Odlične meščanke so ranjence uprav ginljivo postregle.

POROČILO IZ NAŠEGA VOJNEGA POROČEVALSKEGA STANA.

Dunaj, 22. avg. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana se z dne 21. avgusta uradno poroča: Dne 20. avgusta smo dobili sledeča zakasnela poročila: Na južnem bojišču so Črnogorci obstreljevali Kotor, ne da bi napravili posebno škodo. Naša trdnjavska in pomorska artiljerija je z uspehom odgovarjala. Pri Trebinju vlada mir. Bileča (Bilek) so sovražniki po malem, vendar neprestano obstreljevali. Posebne čete so 18. avgusta zavzele Plevlje, ki leži v črnogorskem delu Sandžaka in prodirajo čez gornjo Drino in reko Limo. Ob dolnji Drini so se naše čete na povelje v najlepšem redu umaknile, ne da bi bile nadlegovane od sovražnika. Pri Babancu so napravile naše čete zelo uspešen suneč proti jugu, nakar so se na povelje umaknile. Na severnem bojišču se z uspehom zasledujejo pozicije sovražnikov.

HONVEDSKI MINISTER O POLOŽAJU NA SRBSKIH BOJIŠČIH.

Budimpešta, 22. avg. (Kor. urad.) »Budapester Korrespondenz« poroča: V izredno dobro obiskani klubovi seji narodne delovne stranke je honvedski minister odgovarjal na več vprašanj o pomenu danes razposlanega komunikeja glede položaja na srbskih bojiščih ter v obširnem govoru stvar tako-le pojasnil: Kot odkritosrčen vojak povem vselej in pod vsakršnimi okolnostmi resnico, je-li potem prijetna ali ne. Najodločnejše lahko izjavim, da ni nobenega povoda za pesimistično naziranje.

Nasprotno morem s popolno gotovostjo reči, da stoji naša stvar na Srbskem zelo dobro. Naše čete, ki se tam bore, so vkljub številni premoči Srbov junaško izpolnile svoje naloge. Našim vojakom se je posrečilo, da so Srbe odbili in zapodili. Baš danes mi je došlo poročilo, da so na južnovzhodnem bojišču (Smederevo—Požarevac. Op. ur.) naše čete premagale srbsko vojsko, obstoječo iz 30 bataljonov. Komunike, ki so ga posamezniki krivo tolmačili ima izključno namen pojasniti, da se veliki odločilni dogodki ne bodo vršili na jugu, marveč na severnih bojiščih. Jaz odkrito povem, kakšen je položaj, in bi z ravno isto močjo odkritostjo povedal, če bi bil drugačen. Ponavljam, da smo lahko z dosedanjimi uspehi popolnoma zadovoljni, kajti posrečilo se nam je, da smo našim sovražnikom zadali velikanske izgube. Kakor pa sem že izjavil, moramo imeti pred očmi, da se odločilne bitke vršijo na severu. Ministrske izjave so se sprejele z živahnim odobravanjem.

KAJ PRIPovedujejo naši ranjenci S SRBSKEGA BOJIŠČA.

Ko so pripeljali v Zagreb ranjence, je stopil k podmaršalu Scheureju neki praporščak in mu izročil magacin, v katerem so bile še štiri patrone. Pripovedoval je, da je bil na patrulji iz sase obstrjeljevan, da je padel in videl na prsih bajonet. Hitro je potegnil samokres in je napadalca ustrelil. Za spomin je vzel magacin s seboj. Neki drugi ranjenec je poročal, kako junaško da so se držali vrli Varaždinci, ki so vrgli z jurišem sovražnika z velikimi izgubami iz njegovih utrjenih postojank in ki so nato sami zavzeli za nadaljnje operacije važno mesto. Vsi ranjenci pa poročajo, kako nečloveško da se je zadržalo srbsko prebivalstvo, ki prosi izprva milosti in ki je naši zato puste pri miru, do broto pa vrača z napadi iz zasede. Naši vojaki zato srbskemu prebivalstvu ničesar ne verujejo in najstrožje nastopajo proti krivcem. A ne samo civilno prebivalstvo, tudi srbska redna vojska je zakrivila v boju največje krutosti. Ne spoštujejo Rdečega križa, v njih vrstah se bore komitaji, kar sklepajo iz dejstva, ker je bilo več naših vojakov ranjenih s svinčenkami iz starih ruskih pušk, s katerimi so komitaji oboroženi. Ranjenci splošno pripovedujejo, da Srbi slabo streljajo in da njih artiljerija nasproti naši popolnoma odpove. Iz poročil ranjencev se tudi sklepa, da so se pri Loznici nahajale močne srbske čete, ki so se zbrale v Valjevu. Srbske izgube so bile dozda veliko večje kakor naše. Ranjence

vlačijo seboj, ko se umikajo. Vjetih je bilo veliko Srbov, ki so jih odpeljali v notranjo monarhijo. Ranjeni častniki pripovedujejo veliko podrobnosti iz bojev ob Drini, ki pa še niso zrele za javnost, a potrjujejo le, da so bile vse operacije naše armade v Srbiji uspešne.

BOJI PRI ŠABCU.

Graški listi poročajo: Neki četovodja poroča, da so avstro-ogrške čete iz Šabca korakale 5 do 6 km daleč ob Savi, nato pa 25 km proti jugu. Marširale so skozi tri vasi, predno se je pričela bitka. Neko vas so zažgali, ker so vaščani razobesili belo zastavo, nato pa streljali na naše vojake. Iz Budimpešte so odposlali 240 vojnih vjetnikov v Maribor.

SRBI SE BOJE VPADA BULGARSKIH ČET.

Solun. Ob srbsko-bulgarski meji, posebno med Pehčevom in Štipom se je zadnji čas zbralo precej srbskih čet, ki so v hitrih napravile utrdbe. Obmejne garnizije so zelo pomnožili, ker se boje vpada bulgarskih čet. Ker so Skoplje zapustile vse čete, so oblasti ustanovile ljudsko milico. Značilno je, da je ta sestavljena iz samih Grkov in Španolcev.

SRBI SE ODREKAJO SRBIJI. — VELEDUŠEN DAR SRBSKEGA BOGATAŠA.

Budimpešta, 23. avgusta. (Kor. ur.) »Budapester Korrespondenz« poroča: Srbski veleposestnik Lazar Dunyevski iz Bacske je izročil ministrskemu predsedniku grofu Tiszi 100.000 K za pomožno akcijo, uvedeno vsled vojne.

Boji s Črnogorci.

Berolin, 20. avgusta. Wolffov urad poroča: V okolici gore Lisanic in v okraju Grahovo se bore Črnogorci z Avstrijci, ki imajo uspehe.

Berolin, 20. avgusta. Wolffov urad poroča: Avstrijsko brodogrje uspešno bombardira Lovčen.

ČRNOGORCI PROSIJO SRBE POMOČI.

Dunaj, 22. avgusta. Črnogorski princ Peter je prosil Srbijo pomoči, ker je položaj v Črnigori zelo težaven. 300 Črnogorcev je pobežnilo v Bosno.

FRANCOSKO VOJAŠTVO V ČRNIGORI.

Iz Pariza poročajo graškim listom: Francoski varnostni oddelek, ki se je nahajal v Skadru, je glasom lista »Echo de Paris« dobil povelje oditi na Cetinje in se

Kriti so tako, da gledajo le puške iz utrdb. Sovražnika iz njegovih postojank ni mogoče drugače prepoznati, kakor z junaškim jurišem. Boj z njimi otežuje gosto grmovje in edina poljska rastlina koruza.

Komitajem pomaga vse: staro in mlado, otroci in žene. V obraz so nam prijazni, njih hinavščina in zahrbtnost gresta celo tako daleč, da kličejo »živio« našemu cesarju, zahrbtno pa škrtajo z zobmi, nas koljejo in mečejo bombe. Tiste ročne bombe, ki so podobne našim električnim žarnicam, mečejo ponajveč ženske in komitaji. Z eno besedo: Srb je neodkritosrčen, zahrbtn; njegova nekdanja hrabrost se pač pokaže najbolj v krutosti, ki jo kažejo na naših vojaki. Nekemu praporščaku Jelačičevega 79. pešpolka so Srbi prerezali trebuh, pustili v trebuhu zasajen bajonet, iztaknili mu oči in položili v očesni votlini malo kamenje. Nekemu drugemu našemu vojaku artiljeristu so iztaknili oči, odrezali mu nos in jezik in ga tako onečastili, kakor to ni čuti in čitati o divjakih. S sovražnikom je tak boj, če je v premoči, težak, a naši junaki se ga nič ne strajajo. Če pa sovražnik vidi, da so sile enake, pa beži, kar more in gleda samo, da reši topove in strojne puške; pusti pa ležati cele zabojne municije.

V boju zasledujejo Srbi sledečo taktiko: Da bi spravili naše med več ognjev, se ne bore čelo proti čelu, marveč le tako, da sipljejo ogenj od vseh strani.

Redna vojska pošilja od svojih regimентов nalašč dezertarje k naši vojski, ki imajo očitno nalogo, da bi našo vojsko prevarili. Vedno opisujejo položaj drugače, kakršen je v resnici.

Srbska redna vojska je docela izstradana, telečnjakov nimajo, v vrečah (Brod-sack) imajo polno patron. Ne nosijo s seboj kruha ali kake druge hrane. Dezertarji, ubegli k naši vojski, so raztrgani, blede, upadlihi lic.

V zadnjih balkanskih vojskah se je govorilo, da Srbi dobro streljajo, a to ni resnično. S puškami streljajo le slabo, s topovi pa jako dobro. Izmerjeno imajo namreč natančno kako točko, ki stoji na samem, na to točko se vsuje polno granat, kadar čez to točko naša vojska koraka.

Naša vojska prodira neizprosno naprej. Zgodovina ne kaže slične hrabrosti, kakršno kažejo naši vojaki v tej vojski. Izpodbujeni od zavratne smrti našega prestolonaslednika in njegove soproge vojvodinje Hohenberg narašča pogum in hrabrost naših vojakov do neizprosne in neusmiljenega boja, ker ga podžiga še srd vsled strašnega krutega postopanja srbskih razbojniških tolpe.

Zaman ni zaslužil naš 79. Jelačičev polk pohvalo, kajti vsak naš mož od prvega do zadnjega želi in hoče, da maščuje svoje padle tovariše ne glede na svoje življenje.

Bilo je to 16. t. m. Naša zapoved je

bila, da zavzamemo grič, ki je ležal pred nami. Po trikratnem brezuspešnem jurišu smo rešili to nalogo. Ko smo prodirali naprej z griča v dolino in podili sovražnika pred seboj, smo prišli naenkrat v ogenj od vseh strani. Gromeli so topovi, obsipavale so nas karteče, šrapneli, strojne puške so ropotale in nad nami so žvižgale kroglice iz pušk. Seveda smo mi na ta ogenj, četudi v manjšini, na vse strani uspešno odgovarjali. Izgubili smo mož, a sovražnik je izgubil trikrat toliko. Takoj pri prvem jarku me je zadela z leve strani kroglica na palec desnice, odgovoril sem napadalcu z dvema streloma iz armadnega samokresa. Moj sovražnik se je mrtev zgrudil. V tem hipu začutil v hrbtu, bil sem namreč sunjen z bajonetom, udarec puškega kopita na vratu, ki je končal moje prodiranje, ako Bog da, samo za kratko dobo.

Zavedel sem se šele, ko so me že nesli iz boja. Kakor so pripovedovali moji vojski soborilci, so me našli ležati nezvestnega z razprostrtimi rokama z armadnim samokresom v desnici, s polovico odlomljene sablje v levici na dveh srbskih strojnih puškah. Ko so me odpeljali v bolnico, mi ni mogoče popisati ljubezni in težkega slovesa od svojih hrabrih Ličanov. Zadnje besede z moje strani: »Na skorajšnje svidenje!« od njih pa: »Gospodine, osvetiti čemo te kruto!«

v slučaju potrebe udeležiti brambe Črne-gore.

Vesele vesti z ruskega bojišča.

Dranj, 22. avgusta. Proti Sokalu (ob gališko-ruski meji, severno od Lvova) je vdrila ena divizija kozakov, pomnožena s pehoto. Naše čete so Ruse premagale in eno brigado popolnoma razkropile. Naši so vjeli veliko Rusov in vplenili mnogo vojne-ga materijala.

Dunaj, 22. avgusta. (Koresp. urad.) Z ruskega vojnega prizorišča se poroča o lepih uspehih naše korajžne kavalerije. V Tomaševu je napadla eno divizijo sovražnih čet. Dva kozaška polka in eden njihovih ulanskih polkov so morali bežati. Oddelek kavalerijske divizije je bil razbit. Pri Turynki je bila ena ruska brigada uničena, druga pri Kamionki - Strumilovi je pa tudi imela velike izgube. Naši letalci so se izkazali v izredno drznih poletih, ki so jih napravili globoko noter v rusko ozemlje in dosegli izvrstne poizvedovalne uspehe; metali so tudi bombe in povzročili v sovražnih taborih in trenih veliko zmešnjavo.

Dunaj, 22. avgusta. (Koresp. urad.) Listi poročajo iz Lvova: K večerajšnji bitki pri Sokalu se dodatno poroča, da je dobila ruska brigada uničujoči udarec in bila popolnoma razkropljena. Naše čete so zopet pokazale izredno hrabrost. Nek ruski general je bil ubit, drugi pa ranjen in so ga prepeljali v Lvov. Število padlih in ranjenih Rusov je zelo veliko.

RUSKI TORPEDNI RUŠILEC SE POTOPILO.

Iz Lapvika na Finskem v Stockholmu došli švedski parnik Maril poroča, da se je blizu Hangola potopil nek ruski torpedni rušilec, 90 mož je utonilo.

BOJI PRI SANDOMIRU.

»Slowo Polskie« poroča, da so avstro-ogrski čete po kratkem boju z Rusi zasedle Sandomir ob Visli. O teh bojih se poroča: Neki kozaški oddelek podpiran po ruski pehoti je prekorajčil avstrijsko mejo, a so ga vrgli Avstrijci nazaj. Ruske izgube so znatne. Tudi pri Stojanovu so Rusi veliko ljudi izgubili. Naši so zarubili dva ruska topova in veliko municije. Kraj Koszlaki, okraj Zbaraž, je le 3 km oddaljen od ruske meje. Trikrat so ga kozaki napadli, a so bili vedno vrženi nazaj. Med bojem z našimi so Rusi zažgali večjo vas Havlovice pri Sandomiru na ruski zemlji. Sandomir je v naših rokah.

BOJ PRI RADZIECHOWU.

»Slowo Polskie« poroča o večjem boju z mešanim ruskim oddelkom. Rusi so razpolagali s četami vseh vrst orožja. Naši so jih vrgli čez mejo nazaj, ko jih je nek naš pehotni bataljon z bajonetom prepodil.

USODA ŠTIRIH RUSKIH TORPEDNIH RUŠILCEV.

Švedski listi poročajo s Finskega, da sta trčila dva ruska torpedna rušilca in se tako poškodovala, da ju je moral nek parnik vleči na plitvo morje, neki rušilec se je že prej razbil, četrti je pa zavozil na mino in se je potopil. Poveljnik vojnega pristanišča v Svedborgu se je zato usmrtil.

CAR V GARSKEM SELU.

Berolin, 22. avgusta. (Kor. urad.) Carjeva družina je odpotovala v Carskoje Selo.

NIHCE NOČE V PETERBURGU.

Bolgarska vlada ne more dobiti nobene diplomata, ki bi hotel prevzeti mesto poslanika v Peterburgu. Dosedanji poslanik v Cetinju, dr. Kolučev, ki naj bi postal poslanik v Peterburgu, je odklonil. Mesto so na to ponudili generalu Paprikovu, ki je pa izjavil, da rajši odloži svojo šaržo in izstopi iz armade, kakor pa da gre v Peterburg.

Poljska vstaja.

Po vsej pravici smemo že govoriti o vstaji poljskega naroda proti svojemu dednemu sovražniku. Več kot 30 tisoč mož se že nahaja v organiziranih četah, deloma še na galiških tleh, deloma pa že na bojišču v Rusko - Poljski. Poljaki, kri prihajajo iz kraljevine Poljske v Galicijo, da se uvrste med prostovoljce, trdijo, da je na Rusko Poljskem več kot 100.000 mož pripravljenih boriti se pod zastavo avstro-ogrsko armade. Predvsem potrebujejo ruski Poljaki vojaško izvežbane voditelje, vojaške obleke in deloma tudi

orožja. Plače ne zahtevajo nobene. Poljaki nameravajo sestaviti tudi jezde čete, ker so Rusi s tako naglico zapustili Poljsko, da so pozabili vzeti s seboj že asentirane konje. Vsekako bosta avstrijska in nemška armada na Ruskem Poljskem dobili dovolj konj za topove in tren. Pred vsem je treba podariti, da se med rusko - poljskimi prostovoljci nahaja okoli 40 odstotkov takih, ki so služili pri vojaki in jih tedaj ni treba več vežbati ali pa vsaj le malo. Pa tudi drugi prostovoljci bodo potrebovali za vežbanje le par tednov, ker so za stvar zelo navdušeni. Po vseh krajih Galicije vežbajo sedaj prostovoljce. Jednotno izpeljavo in vodstvo je prevzel vrhovni narodni komite v Krakovu. Dve legiji sta že organizirani in bosta kmalu odrinili na bojišče, kjer je že več tisoč strelcev in članov drugih poljskih vojaških organizacij.

Rim, 22. avgusta. (Koresp. urad.) »Tribuna« piše, da pri prihodnji volitvi papeža ne bo ne nemške, ne francoske stranke, ampak da bo odločevala koristi pontifikata. Ne glede na stranke bo videti tri skupine. Največ izgleda za izvolitev, da ima kandidat konsistorija (Mercier).

Vspehi nemške armade.

Nemci vjeli 8500 Rusov.

Z RUSKIH IN FRANCOŠKIH BOJIŠČ.

Berolin, 23. avgusta. (Kor. urad.) Wolffova pisarna poroča: Močne ruske sile so prodirale proti črti Gumbinnen - Angerburg. Mi smo 20. avgusta napadli sovražnika, ki je korakal proti Gumbinnu ter ga vrgli nazaj. Pri tem smo vjeli 8000 sovražnikov ter zaplenili 8 topov. O eni kavalerijski diviziji tega armadnega zbora, že delj časa ni bilo nobene vesti. Divizija se je preganjala in borila z dvema sovražnima konjeniškim divizijama ter je večeraj zopet prispela k I. armadnemu zboru s 500 ruskih jettikov. Nadaljna ruska ojačenja napredujejo na severni strani reke Prygel in južno od mazurske jezerske črte. O nadaljnjih namerah naše vzhodne armade se mora še molčati, da nasprotnik prezgodaj ne zve zanje. O napredovanju na zapadu se v kratkem kaj več naznani. Zopeten poizkus sovražnika v gornji Alzaciji je zmaga v Lotaringiji preprečila. Sovražnik se tudi v gornji Alzaciji umika.

× × ×

Mesto Gumbinnen leži na nemških tleh ob železnici Berolin - Königsberg - Eydtkuhn in v Peterburg. Mesto ima 14.500 prebivalcev.

× × ×

KAKO SO NEMCI ZAVZELI BRUSELJ.

London, 22. avgusta. (Kor. ur.) »Reuterjeva« pisarna javlja iz Genta: En huzarski in en ulanski polk nemške armade sta dospela 20. avgusta jutraj pred vrata mesta Bruselj. Župan se je podal ven k polkoma, da bi se z njima dogovarjal. Popoldne so prispeli nemški častniki na avtomobilih ter so se podali v mestno hišo. Brzjavne postaje so zaprli. V Gent in Ostende je prispelo mnogo beguncev.

V BEROLINU SLAVE ZMAGO PRI METZU.

Berolin, 22. avgusta. (Kor. urad.) Vsi tukajšnji listi slave v vnešenih besedah zmagovalce pri Metz. To da je dobro znamenje za celo Nemčijo. Ta velikanski boj da je zopet opravičil brezpogojno zaupanje nemškega naroda v njegove voditelje.

FRANCOSKO ARMADNO POVELJSTVO POPOLNOMA PRESENEČENO.

Iz Londona se čez Christianijo poroča, da je prodiranje nemške armade do Dinanta v južni Belgiji popolnoma iznenadilo poveljstvo francoske armade.

BRANITELJ LÜTTICHA VENDAR-LE VJET?

Kolinski listi poročajo, da so nemški vojaki končno le vjeli generala Lemana, ki je malo pred naskokom na Lüttich komaj ušel nemškemu vjetništvu. Generala Lemana so prepeljali v Kolin.

VENDAR ENKRAT.

Belgijska vlada končno vendar enkrat svari prebivalstvo pred streljanjem iz zasede na nemške čete in pred vsakim pretenjem. Oboje se bo odslej naprej kaznovalo.

Angleška ekspedicijska armada,

ki je bila izprva namenjena iti na pomoč Belgiji, se je najbrž obrnila na Francosko. Na Belgijskem nima več kaj rešiti, odkar sta padla Lüttich in Bruselj. Najbrž po pa tudi na Francosko prepozno dospela; kajti nemška

armada ima po večerajšnji zmagi med Metzom in Vogezi tudi s te strani odprto pot v Pariz, kamor bo koncentrično prodirala na eni strani od reke Mosel, na drugi pa preko Belgije. Angleški ekspedicijski armadi poveljuje: vrhovni poveljnik je generalni inspektor feldmaršal sir John French. Njegov generalštabni šef je generalmajor sir Arhibold Murray. Kavalerijski diviziji poveljuje generalmajor Edmund Allenby, ki je že več let odgovoren za njeno izvežbanost. Ekspedicijska armada šteje tri zборе, vsak zbor po dve diviziji. Prvemu zboru (1. in 2. diviziji) poveljuje generalni poročnik sir Douglas Haig, drugemu zboru (3. in 4. diviziji) generalni poročnik sir James Grierson in tretjemu zboru (5. in 6. diviziji) generalni major W. P. Pulteney. Vrhovno poveljstvo nad četami, ki so ostale doma, je v Frenchevi odsotnosti prevzel sir Jan Hamilton, ki je bil v burski vojni Kitchenerjev generalštabni šef in ki je v rusko - japonski vojni spremljal glavni stan japonske armade v Mandžuriji.

KJE SE NAHAJA ANGLEŠKO VOJNO BRODOVJE?

Angleški vrhovni poveljnik French, ki je gotovo najsposobnejši angleški general in ki je že večkrat bil navzoč pri francoskih velikih vajah, je glasom vesti v časopisu imel pripeljati na Francosko približno 120.000 mož angleške armade. O tem če se ti vojaki že res nahajajo v Franciji, seveda francosko časopisje ničesar ne pove. Mogoče krije zdaj skupno angleško brodogradnjo ob obeh straneh Kanala te vojaške transporte proti mogočemu napadu nemškega brodogradnjo, ki so se ga na angleškem vedno bali. Rešena bi bila s tem zagonetka, kje da stoji angleško brodogradnjo, ki so je po poročilu nekega inozemskega kapitana koncem julija videli pri Goodwinskih peščenih obalah, vzhodno od Dovra. Vsekakor računajo Francozi na to, da kmalu pridejo angleške čete Francozom na pomoč. Morda se izkrcavajo Angleži v Belgiji, da bi prišli Nemcem za hrbet. Nemci to seve tudi dobro vedo in bodo angleške nakane temeljito preprečili. Znan je izrek Bismarcka, ki je nekoč, ko so mu rekli, kaj bo, ako nekoč pride angleška armada Francozom na pomoč, odgovoril: »Retirali jo bomo«.

FRANCOSKE ČETE V BRUSLJU.

Nemški listi priobčujejo zasebna pisma iz Belgije dospelih Nemcev, iz katerih izhaja, da so francoske čete že začetkom minolega tedna dosepele v Bruselj. Belgijci so jih seveda sprejeli z odprtimi rokami, jih gostili in nosili posamezne vojake na ramah. Nemci so temu veseljačenju v Bruslju temeljito napravili konec.

NENADNA SMRT ANGLEŠKEGA GENERALA.

V nekem železniškem vlaku je na mrtvoudu umrl poveljnik neke angleške divizije, general sir James Grierson. General je bil zelo sposoben vojskovodja. Star je bil 55 let.

Japonski vir o ultimatu Japonske Nemčiji.

Neki japonski diplomat je izjavil: Ne odgovarja dejanskemu položaju, da je Japonska stavila Nemčiji za odgovor na svoje zahteve le tridenen rok, kakor se to iz Berolina poroča. V resnici gre za osem-dnevni rok, ker je došel ultimat, o katerem so javnost šele 19. t. m. obvestili, že minulo soboto v Berolin in poteče rok bodočo (23. t. m.) nedeljo, kar znaša 8 dni. Pomotno je, da hoče Japonska Kiaučauski zaliv zase obdržati. Japonska je namreč v svoji notni nemški vladi naznanila, da naj se ta posest zopet vrne Kitajski in da naj v bodoče tvori del Kitajske. Japonsko vodi misel, da se Vzhodna Azija ne sme potegniti v vrtnice vojske. Japonska po svoji zvezni pogodbi z Anglesko ni dolžna pomagati svoji zaveznici na evropskem bojišču. Če Nemčija do nedelje ne izpolni, kar Japonska zahteva, nastane pač med obema državama vojno stanje, a tudi to vojno stanje izključuje vojno stanje med Japonsko in Avstro-Ogrsko. Kar tiče razmerja Japonske do Severne Amerike, v Washingtonu vedo, da Japonska nikdar ne misli napasti Filipinskih otokov.

× × ×

NEMČIJA ODBILA JAPONSKI ULTIMATUM.

Dunaj. »Kölnische Zeitung« poroča, da je nemška vlada odbila ultimat japonske vlade ter se ne bo spustila v nobeno pogajanje z Japonsko. V nemških diplomatskih krogih govore, da bo Japonska po končani evropski vojski čutila posledice svojega sedanjega postopanja.

JAPONSKA SE OMEJI NA VZHODNO AZIJO.

Rotterdam. Angleška vlada objavlja komunique, ki pravi, da se bo delovanje

Japonske omejilo samo na kitajsko vodovje, na kopnem pa samo na vzhodno-azijski nemški teritorij.

ŠVEDSKA SODBA O JAPONSKI.

Švedski list »Dagens Nyheter« piše, da take nesramnosti, kakršno je postopanje Japonske, zgodovina še ni videla. Nečuven je tak neprikriti cinizem in spominja na šakala in na mrhojeda. More li biti Anglija na takega zaveznika ponosna?

Novi balkanski blok.

O tem je izvedela »Reichspost« od inozemske diplomacije te-le podrobnosti: Jasno je, da imajo Rumunija, Bolgarija in Turčija vitalne skupne interese, ki se lahko urede sporazumno v blagor vseh prizadetih. Doslej je bilo vedno rusko spletkarjenje, ki je onemogočalo sporazum teh držav. Sedaj je gotovo, da bodo prizadeti brez tujih vplivov svoja interesna vprašanja sami rešili. Novi balkanski blok bo predvsem skrbel za varnost in vpliv svojih kontrahentov in se bo ob tem, ne da bi se odpovedal svobodi, tesno oklenil politike Nemčije in Avstroogrske, kajti samo ti dve državi moreta prizadetim balkanskim dežlam jamčiti popolno samostojnost. Obenem bo novi blok odločujoč faktor pri neizogibni likvidaciji balkanskega problema. Razveseljivo je, da so tozadevni dogovori že tako daleč dozoreli, da bo skupen nastop nove zveze, ki razpolaga s poldrugim milijonom bajonetov, balkansko vprašanje lahko dovedel do naravne rešitve. Turčija in Rumunija bosta bolgarske aspiracije na Macedonijo z vsem povdramkom podpirali in bosta dobili zato svoje kompenzacije drugje. Bodi še enkrat povdarjeno, da bo ta blok za Avstrijo in Nemčijo velike koristi. — O poteku vojne se je odlična tuja osebnost izjavila, da bo prva faza odločilna za nadaljni razvoj dogodkov. »Ako se nemški armadi posreči, da se v kratkem pokaže pred Parizom, potem je prvo dejanje končano. Nadaljnega razvoja ni težko določiti: notranji položaj Rusije je tako temen, da se bo v ruski državi po prvem krepkem udarcu njenih sovražnikov teža odločitev nagnila h gotovim notranjim dogodkom.«

ZA SPORAZUM Z BULGARIJO.

Sofija. Prizadevanja Turčije in Rumunije za sporazum z Bulgarijo so dobile jasnejšo obliko. Odločitev Bulgarske ne bo odvisna od uspehov Avstrijcev v Srbiji.

TURKI ZA ZVEZO Z BULGARIJO IN RUMUNIJO.

Carigrad, 20. avgusta. »Terdjoumani Hakkikat« zavrača misel balkanske lige ter piše: Turčija bi nikdar ne mogla pristopiti zvezi, ki bi imela namen ohraniti status quo bukarškega miru, četudi bi se pogodba revidirala. Misel balkanske alijance je mrtvoroden stvor. Mi si nikdar ne moremo misliti balkanske alijance, v kateri bi bili tudi Srbija in Grčija, pač pa je mogoča in potrebna alijanca med Turčijo, Bulgarijo in Rumunijo.

Turčija v konfliktu.

ZAPLENJENA TURSKA POMORSKA VELIKANA.

Carigrad, 22. avgusta. (Kor. urad.) Kakor se uradno poroča, je angleški veleposlanik po naročilu svoje vlade visoki portij izjavil, da je zaplemlo ladij-velikanov »Redsidie« in »Sultan Osman«, kakor tudi dveh helenskih torpednih rušilcev, pripisati vojni potrebi in navadi, ki je bila na Angleškem za slučaj vojne oddavna običajna. Britanska vlada, tako je izjavil veleposlanik dalje, zelo obžaluje, da je bila primorana, pridržati ladij, za kateri je turško ljudstvo toliko žrtvovalo. To pa obžaluje tembolj, ker je ta dogodek bil povod neljubim nesporazumom. Da se to nesporazumljenje odpravi, je angleška vlada pooblastila svojega veleposlanika, naj visoki portij formalno izjavi, da bo zaplenjeni ladij Turčiji vrnila, če jih v sedanji vojni ne bo potrebovala.

NAPETOST MED TURČIJO IN RUSIJO SE POOSTRUJE.

Dunaj. Napetost med Turčijo in Rusijo se je tako poostрила in je položaj že tako resen, da politični krogi že domijo, če bo še mogoče ohraniti med Turčijo in Rusijo mir.

RUSIJA ZAHTEVA PREHOD SKOZI MOLDAVIJO.

Sofija. Rusija zahteva od Rumunije prost prehod skozi Moldavijo tako, da se bo Rumunija morala v najkrajšem času izjaviti za ali proti tripeletenti,

Na morju.

RUSKI ULTIMATUM TURČIJI?

Bukarešt. V tukajšnjih dobro informiranih krogih govore, da je **Rusija poslala Turčiji ultimatum radi Dardanel.**

FRANCOSKA MORNARICA V ADRIJI.

»Reichspost« piše: Kakor izvemo od dobropoučene strani, je francoska mornarica sedaj v Adriji, **pa ne v naših vodah.** Neresnično je, da bi angleška mornarica zapustila Sredozemsko morje. Še pred kratkim je rekel angleški diplomat, da je navzočnost angleških ladij tu potrebna, da varuje francoske brodovje pred uničenjem.

FRANCOSKO BRODOVJE V SREDNEM JADRANU?

Graški listi poročajo iz Jakina: V Jakin dospeli belgijski parnik »Ubier« poroča, da je na višini Visa opazil 4 velike francoske križarje. Cilji francoskega admirala Boué de la Peyreiere niso znani. — Dalje poročajo graški listi iz Rima: »Giornale d'Italia« poroča iz Pariza: V diplomatskih krogih se govori, da Francija v Adriji nima nobenih interesov. Francoske vojaške pomorske akcije bodo odvisne od okoliščin.

VALONSKI ZALIV OPIRALIŠČE FRANCOZOV IN ANGLEŽEV.

»Messagero« in »Corriere d'Italia« poročata, da vstasi ogrožujejo Valono, Francozi in Angleži pa nameravajo v Valoni imeti svoje opirališče za operacije v Jadranskem morju.

PRODAJA NEMŠKIH LADIJ.

London. Reuterjev urad poroča iz New Yorka, da se Hamburg-Amerika-Line pogaja glede prodaje dela svojih ladij, ki se nahajajo v severno-ameriških vodah. Kupna cena bi znašala okoli 100 milijonov mark.

VELIK NEMŠKI TRGOVSKI PARNIK V NEAPOLJSKEM ZALIVU.

Graškim listom poročajo iz Neapolja: Veliki nemški parnik »Bayern«, ki obsega 12.000 ton in je natovoren z dinamitom in municijo za neko nemško kolonijo na Skrajnem Vzhodu, je vojna presenetila v neapoljskem zalivu. Vrednost njegovega tovora znaša 10 milijonov. Pristaniška oblast je parniku prepovedala posluževati se brezzičnega brzojavljanja.

ANGLEŠKI TORPEDNI RUŠILEC SE POTOPI.

»Amsterdamer Zeitung« poroča, da je zadel na Severnem morju angleški torpedni rušilec »Bullfinch« v nizozemski parnik »Cinderdy« in se potopil. Nekaj mornarjev so rešili, drugi so se potopili. (»Bullfinch« spada v C razred rušilcev, ki so jih zgradili od l. 1899. do 1904.)

PARNIKA »NAGY LAJOS« IN »STEFANIE« ZOPET SVOBODNA.

Reka, 22. avg. (Ogrski biro). Tovorni ladij družbe »Adria«: »Nagy Lajos« in »Stefanie«, ki so jih Angleži bili ustavili, in sicer prvo v Glasgowu, drugo pa v Londonu, so zopet izpustili. Naročili so jima, da morata do 22. avgusta zapustiti britanska pristanišča. »Nagy Lajos« se povrne neposredno na Reko, ne da bi mogel za Malto naloženi angleški premož raztovoriti. Tudi »Stefanie« ne more svojega tovora, namenjenega za Rotterdam, razkladati ter odpluje tudi direktno na Reko.

ANGLIJA ZARUBILA NORVEŠKO VOJNO LADJO.

Čez Rotterdam se poroča, da je Anglija zarubila neko vojno ladjo, ki se je gradila na račun Norveške.

BELGIJCI ZARUBILI AVSTRIJSKI TRGOVSKI PARNIK.

V Antwerpnu so 6. t. mes. belgijske oblasti zarubile dalmatinski parnik »Zora«, posadko 25 oseb pa aretirali. Mornarje so odpotali čez mejo, 20. t. m. so se pripeljali v Trst.

Odesa gori.

UPOR V VOJNI MORNARICI.

Odesa: Mornar Pobjedonoscev je dal znamenje za upor. Častniki so bili v par trenutkih razoroženi. Prva bomba je padla na saborni trg in težko poškodovala baziliko. Ko se je podal guverner, da bi se dogovarjal s pobunjenimi mornarji črnomoškega brodovja, so le-ti odgovorili z novim bombardiranjem Odesa. Mesto je začelo goreti. Končno so mornarji skušali udreti v mesto, kar so pa preprečili z ognjem iz topov.

× × ×

Upori med ruskimi mornarji niso nič novega. Že l. 1904. začela rusko-japonske vojske so izbruhnili v Kronstadtu in Revalu. Istodobno so se pobunili mornarji črnomoškega brodovja ter so upor zadušili šele čez 8 mesecev. Najhuje je bilo na

križarju »Knjaz Potemkin«, ki je bombardiral Odeso.

Italija ni pripravljena za vojsko.

Kakor vidimo, se je Italija končno odločila, da bo med evropsko vojsko ostala mirna, naj bo izid tak ali tak.

Glavni vzrok, da si ne upa Italija vmes poseči, je pač ta, da je za vojsko popolnoma nesposobna in nepravilna. Po listih se bere veliko o tej laški slabosti, ki je kriva, da se morata Avstrija in Nemčija sami boriti.

Italija nima denarja. Že vojska v Tripolisu je stala ogromne vsote, kaj bi stala šele sedaj. Italija bo že brez vojske silno prizadeta. Doma počivajo vsa obrt in trgovina, dela ni, navrh je pa prišlo domov še na stotisoče delavcev, ki so bili pregnani iz tujih držav. Nova vojska bi pomenila za Italijo nova bremena, in tega bi ljudstvo ne zmoglo. Vzroki so seveda, kakor smo že omenili tudi vojaškega značaja. Armada v Tripolisu je tako navezana na Italijo, da morajo v poletnem času celo vodo v Afriko prevažati, da čete žeje ne umrjo.

Se huje so pa notranje politične razmere v Italiji. Punt med laškim prebivalstvom, ki se je vršil pretekli junij je naravnost odkril prepad, nad katerim se ziblje laška država. To je bil največji in najresnejši upor kar jih je doživelo laško kraljestvo. Uprli se namreč niso samo prebivalci velikih mest, ampak tudi prebivalstvo na deželi. V Romanji so bili celi kraji vuntu. In če se kmet punta, je to jako resno znamenje za državo. Nezadovoljnost ljudstva prihaja od slabih gospodarskih razmer, ki vladajo v Italiji.

Splošna mobilizacija bi vzbudila po Italiji zopet velik vihar in prišlo bi brez dvoma do velikih nemirov. Kdor pa pozna razpoloženje laškega ljudstva, ve, kako malo navdušenja bi vzbudila vojska Italije na strani Avstrije in Nemčije tudi pri patriotskih Italijanih. V Italiji je mnogo elementov, ki drže s Francijo. To so v prvi vrsti republikanci in radikalci. Francija jim je vzor in gibanje proti vojski s Francijo bi v parlamentu tudi ustavne stranke s sabo potegnile.

Tako nekako ugiha listi in razni pisatelji o postopanju Italije.

STALIŠČE ITALIJANSKE VLADE V SVETOVNI VOJNI.

Rim, 22. avg. (Kor. urad.) Agencija »Stefani« poroča: Vesti, ki so jih razširjali neki italijanski in inozemski listi, češ, da je italijanska vlada italijanskim državljanom poverila razne misije pri tujih vladah ali pa da so celo inozemski državniki v Rimu izvrševali kake misije, nimajo nobene podlage. Italijansko vlado bo pri njenem postopanju kakor doslej vodilo načelo stroge nevtiralnosti ter se bo vlada v mednarodnem občevarju v svrhu vzdrževanja stalnih prijateljskih zvez z inozemskimi vladami in z v Rimu akreditiranimi zastopniki istih posluževala svojih poslaništev in svojih rednih zastopstev.

HERVE IN R. GARIBALDI.

»Grazer Tagblattu« brzojavljajo iz Pariza 18. t. m.: Bivši strastni antimilitarist in socialistični vodja in sedanjí vroči patriot Hervé je v »Guerre sociale« priobčil ognjevit pismo na znanega italijanskega junaka R. Garibaldija, v katerem ga pozivlje, naj ostane v Italiji in deluje za »rešitev« Trsta in Tridenta.

ZA APROVIZACIJO RIMA.

Glasom rimskih vesti v nemških listih je rimska občina kupila za en milijon lir pšenice.

RIMSKI STAVCI BREZ DELA.

Nemški listi poročajo iz Rima, da je ondi zborovalo nad 200 brezposelnih stavcev in od vlade zahtevalo pomoči.

Povratak 400 izseljencev iz Amerike.

Na Reko je došlo po železnici iz Italije okoli 400 izseljencev iz Ogrske in Hrvaške, ki so se vrnili iz Amerike, predno je izbruhnila vojska. Parnik »Utonia« je odplul iz Amerike z 960 izseljenci iz New Yorka 25. julija. Iz Gibraltarja se je »Utonia« morala podati na Malto. Po posredovanju ameriškega konzulata so se avstro-ogrski podaniki lahko izkrcali v neapoljski luki. Tu se je izkrcalo tudi 500 Italijanov. Od Neapolja do avstrijske meje so imeli prosto vožnjo.

× × ×

Že nekaj časa izostali listi iz Amerike so nam včeraj zopet došli. Listi so iz zadnjih dni julija.

× × ×

V Gibraltaru so Angleži zadržali nad 50 tujih ladij.

Razna poročila.

PEŠPOLK ŠT. 27. KRALJ BELGIJCEV.

Dunaj. Častniki 27. pešpolka so izjavili na Najvišje mesto prošnjo, naj se

za polkovnega imejtelja imenuje kdo drugi.

POLKOVNIK PL. HOLZHAUSEN NI BIL USTRELJEN IZ ZASEDE.

Dunaj, 22. avgusta. (Kor. ur.) Kakor poroča korespondenca »Wilhelm«, ne odgovarja resnici vest, da bi bil poveljnik polka »Deutschmeister«, pl. Holzhausen, iz zasede ustreljen. Iz podrobnih poročil, ki so sedaj dospela, izhaja, da je polkovnik pl. Holzhausen na čelu svojega hrabrega polka našel junaško smrt.

OMEJENA RAZSVETLJAVA V PULJU.

Graški listi poročajo: »Polaer Tagblatt« poroča v svoji po cenzuri dne 19. t. m. odobreni izdaji: Poveljstvo vojnega pristanišča je naprosilo gospoda občinskega gerenta, da poskrbi, da bodo v Pulju, osobito ulice, ki leže ob morju in ki leže v višjih delih mesta, manj razsvetljene kot dozdaj in da bodo okna, ki so razsvetljena, dobro zagrnjena.

VELEDUŠEN DAR.

Gradec, 22. avgusta. (Kor. urad.) Korespondenca »Wilhelm« poroča, da je neznan dobrotnik izročil državnemu poslanecu vitezu Panzu znesek 100.000 K za pomožne vojne svrhe. Imenovani državni poslanec se je glede uporabe tega zneska že dogovarjal s c. kr. namestnikom štajerskim.

NIZOZEMSKA MOBILIZIRA.

Nizozemska vlada je zahtevala nadaljnjih pet milijonov kron, da mobilizira mornariško milico.

Z ANGLEŽI NA NEMŠKEM LEPO RAVNAJO.

Berolin, 22. avgusta. (Kor. urad.) Wolffova korespondenca poroča, da je britanski kaplan Mrs. Willam v imenu angleške nasebine v Berlinu poslal angleškemu listom izjavo, ki ima namen razpršiti krive nazore o slabem ravnanju z Angleži na Nemškem.

FRANCOZI PREGNALI KNEZA DRŽAVICE MONACO.

Berolin. Se danes se ne vé, kje je knez državice Monaco, katerega so Francozi pregnali.

STRASSBURG CIVILNO PREBIVLSTVO ZAPUSTILO.

»Leipziger N. N.« poročajo iz Halleja: V našo pokrajino pride najbrže do 10.000 nemških Alzačanov iz Strassburga, moške, otroci in žene, ki jih nastanijo v naših občinah. Vznemirjati se ni potrebno, ker gre za odredbo, ki se je nameravala v vsakem slučaju vojske izvesti.

AMERIKA SI ZAGOTOVI ŽIVILA.

Berolin, 22. avg. (Kor. urad.) Wolffova korespondenčna pisarna poroča iz Novega Yorka, da se v Beli hiši pripravlja zakonski načrt za dovolitev kredita v znesku 30 milijonov dolarjev, da se zagotove živila in druge potrebščine, zlasti tudi bombaž. Javnost odobrava to namero.

VOJSKA V ZRAKU.

Slavni francoski aviatik Garros se je ubil, ko je zasledoval neki nemški zrakoplov.

Pogreb sv. očeta Pija X.

Rim, 22. avgusta. (Kor. urad.) Danes so v delavni sobi rimskega župana, kneza Colonne, na svečan način sestavili zapisnik o smrti sv. očeta Pija X. Listino so zapечатili v srebrno skrinjico, obloženo z belo svilo in obdano s črnim usnjem. Po končani ceremoniji je mojster apostolske palače izjavil, da mu je kardinal komornik naročil, naj izreče občinskemu zastopu v imenu svete stolice zahvalo za prijaznost, ki jo je ob tej žalostni priliki izkazal. Župan je naglašal, da je občinski zastop izvršil le svojo žalostno dolžnost.

Rim, 22. avgusta. Ob 6. uri zvečer se je pričel pogreb svetega očeta. Ob 6. uri 50 minut so dvignili prvo krsto, ob 7. uri 30 minut so zatvorili tudi cinkovo krsto in krsto iz brestovine. Pri oltarju »Confessije« so krsto z dvigalom spustili v podzemeljski hram pod baziliko. Ob 8. uri 40 minut so bile ceremonije končane.

Volitev novega papeža.

Po smrti papeževi, do izvolitve novega ima najvišjo oblast v cerkvi kardinal kamerlengo. On vodi vse priprave za izvolitev novega papeža. Sedanjí kardinal kamerlengo je kardinal della Volpe.

Mrtvaški obredi po umrlem papežu trajajo 9 dni. Vsak dan je v cerkvi sv. Petra slovesni rekvem, ki ga opravlja kardinal. Zadnje tri dni pa vrši 5 kardinalov pred velikim katedralom v cerkvi v veliki ladiji absolucijo. Po izvršenih obredih pokopljejo papeža začasno vsaj za eno leto v cerkvi sv. Petra, nato ga pa položijo v grob, katerega si je sam izbral.

Papeža volijo kardinali in sicer kakor hitro mogoče, na onem kraju, kjer je

prejšnji papež umrl. 9 dni po smrti papeževi, po izvršenih mrtvaških obredih pridejo kardinali skupaj v Vatikanu, da si izvolijo papeža. Kraj in volitev papeža se imenuje konklave.

Vsak kardinal ima svojega duhovnika in svojega slugo. Poleg tega je v konklavu tudi več uradnikov. Ves kraj in prostor se skrbno zavaruje, da ne more nihče teh, ki so v konklavu, občevariti z zunanjim svetom.

Vsak kardinal dobi dve sobi. Stene obeh so pa predrte, tako da lahko vsak vidi in sliši v sobo drugega. Prostor, kjer pa volijo je pa tako zavarovan, da so celo okna in vrata zazidana in da dobe kardinali svojo hrano skozi odprtne sten, kakor je v navadi v samostanih. Kardinal kamerlengo ima skrbeti, da je vsaka zveza kardinalov s svetom pretrgana. Noben kardinal ne pride v dotiko s svetom, tudi z drugimi kardinali ne sme sklepati kakih dogovorov o izvolitvi papeža. Kot stražarji konklave so postavljeni Švicarji. Tudi uradniki in slugi morajo priseči, da ne bodo ničesar izdali.

Papeža volijo po listkih. Kdor dobi dve tretjini glasov od oddanih, je izvoljen. Kardinali pridejo skupaj k volitvi po dvakrat na dan; volijo pa lahko štirikrat na dan, dokler ni papež izvoljen. Voli se po navadi jutraj in opoldne.

Če ne dobi nihče izmed kandidatov dveh tretjin glasov, listke s senom pomešajo in zažgo. Moder dim, ki prihaja iz dimnika na strehi Vatikana je znamenje, da se kardinali niso še zedinili za papeža. Če pa dobi kak kardinal zadostno število glasov, listke same brez sena zažgo. Bel dim iz dimnika naznanja, da je papež že izvoljen.

Listki se tako oddajo, da je vidno samo ime izvoljenega. Prepovedano je, da mega sebe voliti.

Ko je izvolitev končana, pozvoni in ceremoniarji se podajo k baldahinu novo izvoljenega papeža. Kardinal dekan ga vpraša: Ali sprejme izvolitev? Če reče novoizvoljeni: Da, se baldahini drugih kardinalov povesijo in samo baldahin papeža ostane razpet.

Izvoljeni papež si nato izbere svoje ime. Nato ga spremijo vsi v zakristijo, kjer mu oblečejo papežka oblačila in se mu kardinali poklonijo. Začasni zidovi konklave se nato podero, konklave je odprt. Od vseh stranj prihite strežaji, straže in vatikanski dostojanstveniki.

Obrede zaključijo kronanje papeža, ki se vrši prihodnjo nedeljo.

× × ×

Rim, 22. avgusta. (Kor. urad.) Danes so se kardinali dvakrat posvetovali. O predmetih posvetovanja se varuje popolna tajnost. »Tribuna« pa poroča, da so kardinali sklenili, da se bo konklave vršilo v običajni obliki po apostolskih konstitucijah, upoštevajoč tudi nove odredbe, ki so pod papežem Pijem X. postale pravoveljavne.

Rim, 22. avg. (Kor. urad.) »Tribuna« naznanja, da je kardinal-komornik formalno izjavil, da se zbor za izvolitev novega papeža odpravi najpozneje 31. avgusta t. l. Pričakovati je, da bo konklave zboroval le malo dni in da bo novi papež že 3. ali 4. septembra izvoljen.

Dnevne novice.

+ **Laži francoskega in angleškega časopisja.** Francozi razširjajo laž: V noči od 9. na 10. avgusta je bilo v Pragi ustreljenih mnogo čeških vojakov. Nek srbski polk 15. armadnega zbora se je uprl, pravi tako tudi nek pešpolk na Češkem. — To je taka laž, da jo vsak lahko prime. Ravno taka laž je poročilo angleških listov, da je v neki pomorski bitki bilo potopljenih 28 nemških ladij — med njimi 6 nemških dreadnoughtov — in 6 nemških ladij vjetih. Da bi morda le kdo verjel tej angleški častniškarski raci, pristavljajo Angleži, da so oni izgubili v boju tudi 16 ladij.

+ **»Srbobran« prenehal izhajati.** Zagrebški »Srbobran« z dne 21. t. m. naznanja, da je vsled razmer v uredništvu in tiskarni nastalih vsled vojne, prisiljen prenehati izhajati.

+ **V Kranju bo v soboto, dne 29. avgusta t. l. ob devetih dopoldne presvetli** gospod knežsko-f. dr. Jeglič blagoslovil novo siroitišnico in v njej krasno kapelo.

— **Naš rojak g. dr. Zdešar** je bil koncem julija pri generalnem zborovanju misij. družbe v Parizu. Ko je izbruhnila vojska, je naglo zbežal na Španjko, da se vkrcna na ladjo. Poslej ni bilo tri tedne nobenega sledu, kam je izginil. Šele zdaj je prišlo od misij. predstojništva obvestilo, da je dr. Zdešar s preč. g. Reeh, vizitatorjem avstr. misij. provincije, na varnem v Barceloni in da mu je vrnitev v domovino v sedanjih razmerah nemogoča.

— **Smrtna kosa.** V Krškem je umrla gospa Alojzija Scheuer-Lavrinšek, posestnica hotela »Scheuer«, v starosti 76 let. Bila je občeupoštovana gospa in radodarnih rok do revežev. Blag ji spomin!

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Aprefura sukna.

Jos. Reich

Poljanski nasip — Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Službe išče
trgovski pomočnik

mešane stroke. Naslov pove uprava
„Slovenca“ pod št. 2538. (Znamka.)

Dež. lekarna pri „Mariji Pomagalj“
M. LEUSTEK

Ljubljana, Resljeva cesta 1
zraven cesarja Franc Jožeta jub. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje
najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Dorševo med. ribje olje prebavljivo. Mala
steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chinin tinktura za lase, ki okrepuje
lasice in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici
z rabilnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje
izbor- no proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi
dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz
ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil,
katera se priporočajo po raznih časopisih in
cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd.
razpošljuje po pošti vsak dan dvakrat.

Štambilije

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Absolutno zjamčeno, pristno
VINO!

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega or-
dinarijata pristna bela mašina in na-
mizna vina letnika 1912 po 56 K in
letnika 1913 od 40—45 K za hektoliter,
postavljeno na kolodvor v Ajdovščino.
— Sortirano

rizling

je po 60 K. Večjim odjemalcem dovoli
se znaten popust in tudi istim, ki po-
šljejo svoje posode. — Kleti nadzoruje
vipavski dekan.

V zalogi je tudi pristno tropinsko
žganje, cena 2 K 20 vin. za liter. Večje
množine po dogovoru ceneje.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Djakovski mlin na vajičke d. d. v Djakovem.

Zastopstvo za Kranjsko:
A. Švara, Ljubljana.

Zahtevajte v lastnem interesu edi-
no specialno pristno

pšenično moko
znamka:

Jako

ker je ista ne samo najboljša, ampak tudi najcenejša.

Izdaja konzorcij „Slovenca“.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, „Finland“,
„Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Sam-
land“, kateri vsak teden v sobotah oskrbu-
jejo redno vožnjo med Antwerpom in New-
Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna
postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite
za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
nega pomena in traja vožnja 6 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-
nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 35, od južnega
kolodvora na desno, poleg predilnice.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

s.e. priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor
p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršene vsakovrstne

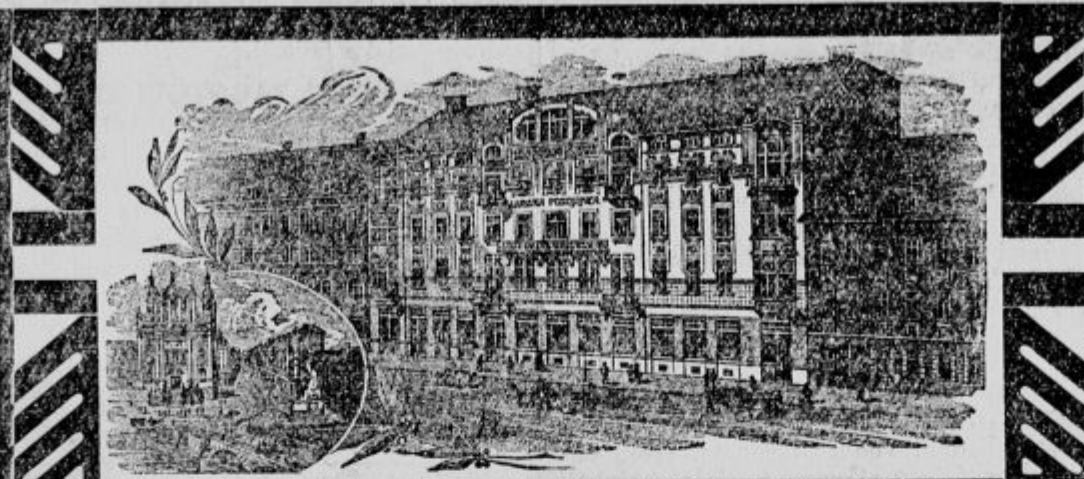
umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor
vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-
dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov
podob, izdelovanje okvirov za podobe itd.

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spricevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n.
odjemalcem v ogled.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni
hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadržniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4 $\frac{3}{4}$ % brez
kakega odbitka, tako da sprejme
vložnik od vsakih vloženih 100 K
čistih obresti 4.75 kron na leto.
Stanje vlog je bilo koncem marca
1913 čez 22 milijonov kron. Za
nalaganje po pošti so poštnohnan.
položnice brezplačno na razpolago.

Kačelstvo.

Dalmatinsko vino

88 h do 1 K priporoča M. Žerjav, Ljubljana,
Strelška ulica 32. 2504

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hru 3534

Pred Skofljo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo

M. Rosner & Co.

v Ljubljani

veležganijska sadija in tovarna likerjev

priporoča

v svoji lastni žganjarni kuhane izdelke i. s.:

Slivovko

Brinjevec

Hruševce

Tropinovec

pristnost zjamčena

Vermut-vino

najboljše kakovosti

ugodne cene

vzorci na razpolago

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset
zlasti pa preč. duhovščini in izdelovanju vsakovrstne
duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega
in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Telefon 145.

679

Tovarna za kovinsko blago in zvonoličnica

J. HILZER & KO., Dunajsko Novomesto,

se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonila
vsake velikosti in glasu jamstvo za določen in poln glas,
najčistejšo vglasilost in najboljši material. Stojala za zvo-
nove iz kovanega železa ali lesa. Lahko-
no zvonjenje, najboljši
izvrsitev namizne
cane. Ugod i plačilni
pogoj. Stari nerabni
zvonovi se sprejmo
v prelitje, ravnotako
se izde ujejo čezna
slojala najboljše kon-
strukcije z dolgolet-
nim jamstvom. Pro-
računi in projekti
vsak čas zastonj in
franko na razp-lago,
enako tudi priporo-
čila kakor tudi pri-
zvalna pisma.

